

УДК 712.253, 712.41

**РЕКОНСТРУКЦІЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО ПАРКУ
КУЛЬТУРИ ТА ВІДПОЧИНКУ ІМ. ЛЕСИ УКРАЇНКИ У
М. ЛУЦЬКУ З ВЛАШТУВАННЯМ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ЗОН**

**RECONSTRUCTION OF THE CENTRAL PARK OF CULTURE
AND REST NAMED AFTER LESYA UKRAINIAN IN LUTSK
WITH ARRANGING OF FUNCTIONAL AREAS**

**Парфентьєва І.О. к.т.н., доц., Ільчук Н.І. к.т.н., доц., Шафранська
О.З. аспірант (Луцький НТУ, м. Луцьк)**

**Parfentieva I.O., Ph.D., senior lecturer, Ilchuk N.I. Ph.D., senior
lecturer, Shafranska O.Z. postgraduate (Lutsk National Technical
University, Lutsk)**

У статті розглянуто сучасні норми при проектуванні та реконструкції парків. Наведено основні проблеми даної території, перспективи реконструкції. Розглянуто концепцію реконструкції Центрального парку у місті Луцьку та принцип його функціонування.

The article considers modern norms in the design and reconstruction of parks. The main problems of this territory, prospects of reconstruction are presented. At present, there is a need for reconstruction of the Central Park with the development of functional zoning, modernization of the infrastructure and the restoration of decorative properties. Regarding the area of quiet rest and walks of this park is the territory of the ornithological reserve "Bird's grove", free of areas for recreation area of the sectors along the main alley of the park, where it is recommended to hold a sustainable landscaping with high decorative properties, thus the main alley of the park will not get rid of the features of the park alleys . The concept of reconstruction of the Central Park of Culture and Rest of them is considered. Lesia Ukrainka, which is the main green zone in the city of Lutsk.

Ключові слова: парк, зелені насадження, благоустрій, майданчики, територія, споруди.

Keywords: park, green plantations, landscaping, grounds, territory, buildings

Зелені насадження є одним із основних елементів благоустрою населених пунктів. Крім естетичного, вони мають ще й величезне санітарне значення, захищаючи міста і села від диму, вихлопних газів, пилу тощо.

Парки, сади, алеї і бульвари – це своєрідні легені, які очищають забруднене повітря, створюють сприятливий мікроклімат і оздоровлюють довкілля. Вдале поєднання різних рослин дозволяє значно зменшити шкідливі санітарні фактори урбанізації. Насадження дерев і кущів значно зменшують амплітуду температурних коливань, збільшують у спекотні дні вологість повітря, покращуючи таким чином теплообмін людини і її самопочуття [1].

Зелені насадження мають меліоративне, водоохоронне і вітрозахисне значення. Зменшуючи силу вітру, завдяки величезній фільтрувальній поверхні листяного покриву, дерева сприяють осіданню пилових частинок. Повітря на озелених вулицях в 4 рази чистіше, ніж на ділянках, які не мають зеленого покриву. Багато дерев мають фітонцидні властивості.

Парк – це велика територія (від 10 га), де існуючі природні умови (насадження, водойми, рельєф) реконструйовані з застосуванням різноманітних прийомів ландшафтної архітектури, зеленого будівництва й інженерного благоустрою і що є самостійний архітектурно–організаційний комплекс, де створене сприятливе в гігієнічному і в естетичному відношенні середовище для відпочинку населення [1].

Парк культури та відпочинку – зелений масив, котрий забезпечує найкращі умови для відпочинку населення, організації масових культурно–просвітніх, спортивних та інших заходів. Зелені насадження у ньому займають щонайменше 70 – 80 % загальної площі. З іншого боку, з його території прокладають впорядковані пішохідні доріжки з покриттям бруківкою, плитним покриттям, природніми або штучними водоймами, влаштовують зовнішнє освітлення і споруджують будівлі та майданчики, передбачені проектом [2].

Центральний парк культури та відпочинку ім. Лесі Українки розташований в центральній частині міста Луцьк. З півночі

територія парку обмежена вулицею Глушець, з півдня – межею водоохоронної зони р. Стир, з заходу – територією Центрального ринку та територією з індивідуальною житловою забудовою, зі сходу територія обмежується водоохоронною зоною р. Стир (рис.1).

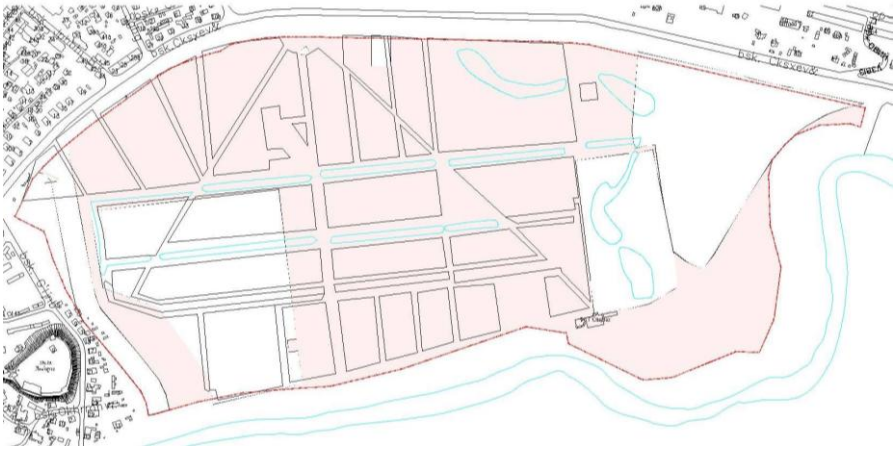

Рис. 1. Схема Центрального парку культури та відпочинку ім. Лесі Українки

За історичними довідками дана територія входила до заплави р. Стир та заплави та русла р. Глушець. Планування парку регулярного стилю. По території вздовж доріжок розміщення штучні водойми, що служать меліоративними каналами. В північній частині знаходяться три природні водойми (колишня р. Глушець).

На даний час площа території парку 77,57 га (рис. 1). На території знаходиться КП «Луцький зоопарк», зона атракціонів, об'єкти природно-заповідного фонду місцевого значення орнітологічний заповідник «Пташиний гай», Луцький іподром, спортивна школа «Спартак» з прилеглою територією, дитяче містечко, групи споруд комерційного призначення (літні майданчики, торгові лотки), зарезервована територія для проїжджої частини [3], споруда «Ротонда» та прилегла до неї територія.

Орієнтовний баланс території парків при проектуванні та реконструкції визначається залежно від їх функціонального типу згідно таблиці 1 [2].

Таблиця 1

Орієнтовний баланс території парків

Функціональний тип парку	Територія, %		
	насаджень	доріжок і майданчиків	споруд
Багатофункціональні парки			
Загальноміські парки	-	17	3 – 18
Районні парки	65–80	20	5 – 15
Спеціалізовані парки			
Меморіальні, виставкові	30 – 65	15	20 – 55
Ботанічні сади, дендрологічні парки	40 – 70	20	10 – 40
Зоологічні	15 – 40	20	40 – 65

Відповідно до ДБН Б.2.2.–5:2011 «Благоустрій територій» співвідношення функціональних зон території парку необхідно визначити згідно з таблицею 2 [2].

Таблиця 2

Співвідношення функціональних зон території парку

Функціональні зони	Загальноміські парки	Районні парки
	Площа зони, % від загальної площі	Площа зони, % від загальної площі
1	2	3
Культурно-масових закладів	5 – 17	15 – 30
Тихого відпочинку та прогулянок	50 – 75	15 – 45
Культурно-просвітницьких закладів	3 – 8	5 – 35
Відпочинку дітей	5 – 10	0,5 – 1
Культурно-оздоровча зона	10 – 20	0,5 – 25
Господарська зона	1,5	0,5

Стан доріжок незадовільний (присутні розколи, просідання, вибоїни та ін.), освітлення присутнє лише на центральній алеї. Парк не пристосований для відвідувань населення з обмеженими можливостями (відсутні пандуси, спеціалізовані та комплексні майданчики для короткочасного відпочинку, поручні, спеціальна розмітка).

Отже, відповідно до вимог пропонується розробити функціональне зонування відповідно до вже існуючих секторів, що полегшить реалізацію проекту, а саме, виділити основні зони та території, опираючись на вже існуючий стан Центрального парку [4].

Зона культурно-масових заходів включає:

вхідну (парадну) територію, яку можна використовувати для концертів, акцій,

територію навколо «Ротонди» – мистецько-культурна зона – для проведення мистецьких акцій, вистав,

територія ристалища (західний сектор парку, що межує з територією індивідуальної забудови).

Остання зона розташована поруч з історико-культурним середовищем міста Луцьк, тому тут буде доцільно влаштувати фестивалі, лицарські бої, тематичні акції, що розвантажить Старе місто та Луцький замок.

До зони тихого відпочинку та прогулянок відноситься територія орнітологічного заповідника «Пташиний гай», вільна від майданчиків для відпочинку територія секторів вздовж головної алеї парку, де рекомендовано влаштувати стійкий ландшафтний благоустрій з високими декоративними властивостями, таким чином головна алея парку не позбудеться рис паркової алеї.

Сектор парку з природними водоймами має гарний сформований ландшафт, тому тут більш доцільне розміщення території для тихого відпочинку та прогулянок. Рекомендовано влаштування прогулянкових доріжок, лав для відпочинку та смітників, приладів освітлення. Також зону прогулянок та тихого відпочинку доцільно влаштувати на секторах біля запроєктованого майданчика для паркування, вздовж водоохоронної території р.Стир.

До зони відпочинку дітей слід віднести:

- територію існуючого дитячого містечка та прилеглу до неї вільну територію;
- територію дитячих майданчиків;
- територію атракціону «Стежина здоров'я»;
- територію автодрому;
- територію для дитячого майданчика біля КП «Луцький зоопарк».

Культурно–оздоровча зона слід влаштувати на існуючому автодромі (відновити колишнє спортивне ядро), а також біля СП «Спартак». Територію вигулу собак слід влаштувати в декількох місцях (біля території Центрального ринку, території вздовж паркувального майданчика.

При розробці концепції розвитку парку необхідно передбачити відпочинкові майданчики для людей з обмеженими можливостями, відповідне мощення доріжок, розмітку, поручні та пандуси, а також розробити проект по освітленню. Необхідно відновити основну функцію меліоративних каналів та їх циркуляцію [4,5].

Центральний парк культури та відпочинку ім. Лесі Українки є головною зеленою зоною у м. Луцьку. В даний час виникає потреба реконструкції парку з розробкою функціонального зонування, модернізацією інфраструктури та відновлення декоративних властивостей.

1. Загальна гігієна: Посібник до практичних занять / За ред. І.І. Даценко. – Львів: Світ, 2001. – 471 с.

2. ДБН Б.2.2.–5:2011 «Благоустрій територій» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.uazakon.com/>.

3. Пояснювальна записка до генерального плану м. Луцька. – Київ: УДНДПМ «Діпромiсто», 2009.- 225 с.

4. Бондарь Ю.А. Ландшафтная реконструкция городских садов и парков / Ю.А. Бондарь, Н.П. Абесинова, Е.Н. Никитина, А.Ф. Сахаров.– К.: Будівельник, 1982. – 60 с.

5. ДНБ 360–92**. «Містобудування. Планування та забудова міських та сільських поселень» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.uazakon.com/>.